



Parlamentul
Republicii Moldova

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

**Către Comisia cultură, educație,
cercetare, tineret, sport și mass-media**

AMENDAMENT

**la proiectul de lege pentru modificarea Codului educației al
Republicii Moldova nr. 152/2014 și abrogarea Legii nr. 1070/2000
privind aprobarea Nomenclatorului specialităților pentru pregătirea
cadrelor în instituțiile de învățământ superior și mediu de
specialitate**

Nr. 126 din 04.05.2023

În conformitate cu art. 59 din Legea 797/1996 privind aprobarea Regulamentului Parlamentului, în urma analizei proiectului de lege pentru modificarea Codului educației al Republicii Moldova nr. 152/2014 și abrogarea Legii nr. 1070/2000 privind aprobarea Nomenclatorului specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior și mediu de specialitate, sunt înaintate următoarele amendamente.

1. Proiectul de lege la articolul 1 se completează cu un punct nou cu următorul conținut:

„După **articolul 37** se introduce o denumire nouă de capitol cu următorul cuprins:

„Capitolul VII¹. Alternativele educaționale”;

la **articolul 38**, alineatul (4) se completează cu propoziția cu următorul cuprins:

„(4) Pentru alternativele educaționale nu sunt stabilite districte școlare.””

Argumentare: Potrivit articolului 20 din Codul educației, învățământul general include, de asemenea, învățământul special, învățământul extrașcolar, alternativele educaționale. Astfel că, la articolele 34 și 35 avem învățământul special și la domiciliu, la articolele 36 și 37 învățământul extrașcolar și la articolul 38 alternativele educaționale. Respectiv, alternativele se regăsesc enumerate într-o consecutivitate logică, singura neconcordanță fiind în denumirea capitolului în care se includ și anume învățământul extrașcolar, ceea ce nu corespunde definiției alternativelor. Astfel că, după articolul 37 propunem să fie introdusă o denumire de capitol nou cu numărul VII prim și cu denumirea similară cu cea a articolului 38. Totodată, potrivit art. 21 alin. (2) al Codului educației, autoritățile administrației publice locale fondatoare sunt obligate să stabilească districte școlare pentru fiecare instituție publică de învățământ preșcolar, de învățământ primar și/sau gimnazial. În acest context, considerăm oportună precizarea în

textul Codului educației a faptului că pentru alternativele educaționale nu se stabilesc districte școlare.

2. La punctul 6, Articolul 15 alineatul (1), la litera f), textul: „(grădiniță-creșă, școală primară-grădiniță, gimnaziu-grădiniță, liceu cu grupe de grădiniță)” se modifică după cum urmează: textul „liceu cu grupe de grădiniță” se exclude.

Argumentare: situațiile în care poate apărea o asemenea necesitate sunt de excepție și trebuie tratate ca atare.

3. La punctul 24 din proiectul de lege se propune următoarea modificare:

„**Articolul 49** se completează cu alineatul (1²) cu următorul cuprins:

„(1²) Consiliul de administrație al instituției private de învățământ general include suplimentar un reprezentant al fondatorului.””;

Argumentare: Propunerea referitoare la componența organelor de conducere a instituției de învățământ general a fost formulată de reprezentanții acestor instituții la etapa consultărilor publice organizate de către Comisia parlamentară de profil. În cazul instituțiilor private se consideră judicioasă prezența reprezentantului fondatorului în calitate de membru cu drepturi depline în cadrul Consiliului de administrație care este organul de conducere cu rol de decizie în domeniul administrativ.

4. Punctul 25 din proiectul de lege se exclude;

Argumentare: Considerăm insuficient argumentată introducerea unei funcții noi - statistician principal or acest amendament nu a fost precedat de o analiză a situației privind pregătirea acestor specialiști și atribuțiile de funcție care vor fi puse în sarcina statisticienilor. Mai mult decât atât, în cazul în care, ulterior analizelor realizate, se va considera necesar angajarea în instituțiile de învățământ a astfel de specialiști, Codul prevede posibilitatea de a angaja și alt personal.

5. La punctul 46 din proiectul de lege se propune următoarea modificare:

„**Articolul 93:**

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) În cadrul studiilor superioare de licență pot fi pregătiți specialiști la specialități duble numai în domeniile științe ale educației, științe în domeniile conexe disciplinelor școlare din învățământul general și științe ale educației, filologie (combinații între două limbi și literaturi), arte și militarie. Modul de stabilire și organizare a specialităților duble este aprobat de Ministerul Educației și Cercetării.””

Argumentare: Amendamentul propune instruirea concomitentă în două specialități/programe a domeniului Științe ale Educației și alte Domenii, conexe cu disciplinele școlare precum și în domeniul Arte. Noile prevederi vor permite ministerului de resort să stabilească programe duble în conformitate cu solicitările recepționate și a analizei necesității acestor programe pe piața muncii.

6. La punctul 47 din proiectul de lege se propune următoarea modificare:

„**La articolul 94**, alineatul (5) litera b) va avea următorul cuprins:

„b) doctoratul profesional este un program de doctorat care are ca finalitate dezvoltarea și inovarea practicilor profesionale și este centrat pe cercetarea aplicată, inclusiv în domeniile artelor și sportului. Doctoratul profesional poate satisface condiția pentru dezvoltarea carierei profesionale în învățământul superior și în cercetare;”

Argumentare: Amendamentul precizează includerea cercetării în domeniile artelor și sportului în doctoratul profesional. În redacția actuală o astfel de prevedere se regăsește și, în mod corect, urmează a fi menținută și în redacția modificată a acestui articol.

7. Proiectul de lege la articolul I se completează cu un punct nou cu următorul conținut:

„**Articolul 96** va avea următorul cuprins:

Articolul 96. Standardele educaționale de stat în învățământul superior

(1) Învățământul superior se organizează și se desfășoară în baza standardelor de calificare și standardelor de acreditare.

(2) Standardele de calificare se elaborează și se aprobă de Ministerul Educației și Cercetării.

(3) Standardele de acreditare se elaborează de către Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare, se coordonează cu ministerele de resort și se aprobă de Guvern.”.

Argumentare: Amendamentul urmărește concretizări și concordări de norme juridice. La modul practic, standardele de calificare se elaborează și se aprobă de Ministerul Educației și Cercetării. Anual, este aprobat un număr mare de standarde de calificare și această atribuție corespunde competențelor autorității publice centrale din domeniul educației. Totodată, standardele naționale de referință se includ în standardele de acreditare și nu este necesară menționarea aparte a acestora.

8. Proiectul de lege se completează cu un punct nou cu următorul conținut:

„**Articolul 110** alineatul (4) se completează cu litera f¹) cu următorul cuprins:

„f¹) angajarea pe o durată determinată a unor cercetători din domeniu și practicieni consacrați și recunoscuți din țară sau din străinătate, în vederea acoperirii necesităților academice proprii pentru realizarea programelor de licență și master;”.

Argumentare: Amendamentul urmărește atragerea în aulele studentești a practicienilor. Implicarea mai largă a practicienilor la etapa de formare inițială va permite pregătirea absolvenților potrivit necesităților pieței muncii. Noua prevedere susține parteneriatul dintre învățământul superior și mediul de afaceri.

9. La punctul 59 articolul I al proiectului de lege se propune următoarea modificare:

„Articolul 121:

la alineatul (2) textul „finalizează cu susținerea examenului și/sau tezei/proiectului de licență” se substituie cu textul „se finalizează cu susținerea obligatorie a tezei/proiectului de absolvire și, la decizia instituției, a examenului de absolvire”; la alineatul (3) textul „finalizează cu susținerea examenului și/sau lucrării de absolvire” se substituie cu textul „se finalizează cu susținerea obligatorie a tezei/proiectului de absolvire și, la decizia instituției, a examenului de absolvire”;

Argumentare: Amendamentul propune excluderea interpretărilor privind obligativitatea susținerii tezei/ proiectului de absolvire, eliminarea unor contradicții și abordarea unică a subiectului privind finalizarea programelor de studii superioare, în consens cu modificările introduse la articolul 89 alin.(6).

10. La punctul 67 din proiectul de lege se propune următoarea modificare:

„La **articolul 132** alineatul (3¹) va avea următorul cuprins:

„(3¹) La programele de studii superioare în domeniile tehnologiilor informaționale și comunicaționale, jurnalismului și comunicării instituțiile de învățământ superior pot încadra în activitatea didactică, cercetători și practicieni consacrați și recunoscuți din țară sau din străinătate cu o experiență valoroasă în domeniu.”

Argumentare: similar modificării propuse la art.110 din Codul educației.

11. La punctul 69 din proiectul de lege se propune următoarea modificare:

„La **articolul 134** alineatul (2) se completează cu litera e) cu următorul conținut: „e) să beneficieze de protecție și să nu fie supus violenței fizice și/sau verbale asupra sa;”

Argumentare: Personalul didactic, științifico-didactic și științific are dreptul să beneficieze de protecție și să nu fie supus violenței fizice și/sau verbale asupra sa, iar acest drept considerăm necesar să fie menționat în mod direct în textul Codului educației. Scopul amendamentului constă în contracararea fenomenului violenței în instituțiile de învățământ, în special a celor îndreptate împotriva cadrelor didactice, descurajarea actelor de violență și sporirea siguranței corpului de profesori.

12. Articolul III va avea următorul cuprins:

Art. III. – Guvernul, în termen de 6 luni, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția prevederilor art. I , **pct. 41, pct. 43 alin. 1), pct. 44 alin. 1),** pct. 65 și art. II, care intră în vigoare la 1 ianuarie 2024.

Digitally signed by Nicolaescu-Onofrei Lili
Date: 2023.06.20 08:29:13 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova



**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**